

Stay home, stay safe?

Onderzoek naar de omvang, aard en ernst van huiselijk geweld tijdens de Coronacrisis

OKTOBER 2021

Factsheet Meldingen | Noord- en Midden-Limburg

Als gevolg van de wereldwijde uitbraak van het COVID-19-virus heeft Nederland sinds medio maart 2020 te maken met landelijke en regionale maatregelen die de verspreiding van het virus moeten tegengaan. De beperkende maatregelen, de mogelijke financiële consequenties hiervan en de angst voor het virus kunnen oplopende spanningen in huishoudens tot gevolg hebben, en daarmee de kans op huiselijk geweld vergroten. Het NSCR doet onderzoek naar de omvang, aard en ernst van huiselijk geweldmeldingen. Dit onderzoek wordt gefinancierd door ZonMw (Zie: <https://www.zonmw.nl/nl/>). Meer informatie over het onderzoek staat op <https://nscr.nl/stay-home-stay-safe>.

Bij vermoedens van huiselijk geweld en kindermishandeling kan zowel een *burger*¹ als een *professional*² een melding³ maken bij Veilig Thuis⁴. Het is mogelijk dat meerdere personen, bijvoorbeeld een wijkagent en een buurtbewoner, een melding maken van dezelfde situatie (lees: casus) van huiselijk geweld. In deze factsheet zijn gegevens van alle unieke casussen onderzocht die bij Veilig Thuis-regio Noord- en Midden Limburg in 2019 en 2020 zijn geregistreerd. Er wordt specifiek ingegaan op *het aantal huiselijk geweld-casussen* en de *vermoedelijke aard van het gemelde geweld*. Meer lezen? De Monitor Huiselijk geweld in Coronatijd geeft een uitgebreide weergave van de resultaten in de regio Noord- en Midden Limburg.

Als een casus nog niet is afgerond, is het mogelijk dat de inhoud van een aantal huiselijk geweldmeldingen nog niet volledig is geregistreerd door Veilig Thuis Noord- en Midden Limburg. Het is daardoor mogelijk dat de huiselijk geweldmelding wel is geregistreerd, maar dat informatie over de aard of de melder ontbreekt. Dit wordt in de data aangegeven als een missende waarde. Bovendien heeft er in 2020 een beleidsverandering⁵ plaatsgevonden bij Veilig Thuis Noord- en Midden Limburg. Door de beleidsverandering in 2020 worden

¹ Dit kunnen burgers zijn die direct betrokken zijn bij een huiselijk geweld situatie (zoals slachtoffers, plegers of omstanders) of omstanders (zoals familieleden, buren of andere bekenden).

² Voor professionals geldt sinds 1 januari 2019 dat het een professionele norm is geworden om een melding bij Veilig Thuis te doen wanneer er vermoedens van acute en structurele onveiligheid bestaan. Zie voor meer informatie: <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/huiselijk-geweld/meldcode>.

³ Wanneer de contactlegger en een medewerker van Veilig Thuis samen tot de conclusie komen dat een situatie lastig is, kan de contactlegger ervoor kiezen om een melding van het vermoedelijke huiselijk geweld te maken.

⁴ Veilig Thuis is er voor iedereen die te maken heeft met huiselijk geweld. Elke regio heeft zijn eigen Veilig Thuis-organisatie. Zie voor meer informatie: <https://veiligthuis.nl/>.

⁵ Aangeven wat de beleidsverandering is geweest. Dit wordt nagevraagd bij VT.

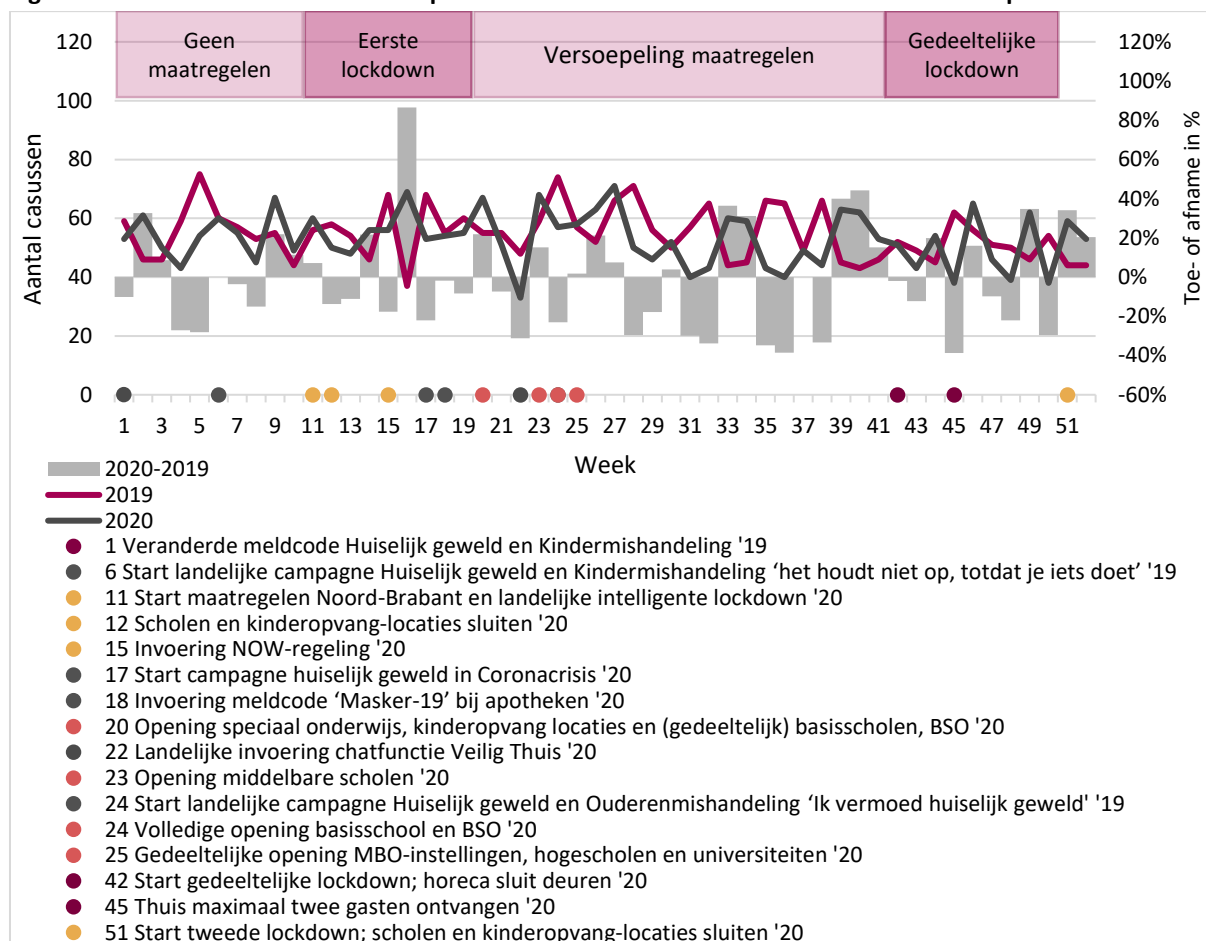
registraties van huiselijk geweldmeldingen beter gevuld dan in 2019. Het is bij de interpretatie van de bevindingen van belang dat er rekening wordt gehouden met missende waarden, omdat de kans bestaat dat er onjuiste conclusies worden verbonden aan de bevindingen. Omdat we periodiek nieuwe data opvragen wordt het beeld na verloop van tijd completer omdat er steeds minder gegevens ontbreken.

De belangrijkste bevindingen

Huiselijk geweld-casussen per week

Het is mogelijk dat meerdere personen, bijvoorbeeld een wijkagent en een buurtbewoner, een melding maken van dezelfde vermoedelijke situatie (casus) van huiselijk geweld. In de regio Noord- en Midden Limburg zijn in 2019 gemiddeld 1,29 meldingen per casus gedaan (minimaal 1, maximaal 16). In 2020 werden gemiddeld 1,26 meldingen per casus gedaan (minimaal 1, maximaal 13). In figuur 1⁶ wordt het aantal *casussen* per week in 2019 (zwarte lijn) en 2020 (rode lijn) weergegeven, alsmede de percentuele toe- of afname van het wekelijkse aantal *casussen* in 2020 ten opzichte van diezelfde weken in 2019 (de grijze balken)⁷.

Figuur 1. Absolute aantal casussen en percentuele toe- of afname van het aantal casussen per week

Noot: In 2019 werden er 2843 casussen geregistreerd. In 2020 werden er 2758 casussen geregistreerd.

⁶ In de figuur is een tijdlijn verwerkt. De grijze bolletjes representeren veranderingen in het werkveld, de gele bolletjes betreffen de getroffen maatregelen en de roze bolletjes hebben betrekking op de afschaling van de maatregelen. De roze vlakken representeren de verschillende fases van de getroffen COVID-19 maatregelen die zijn geïdentificeerd.

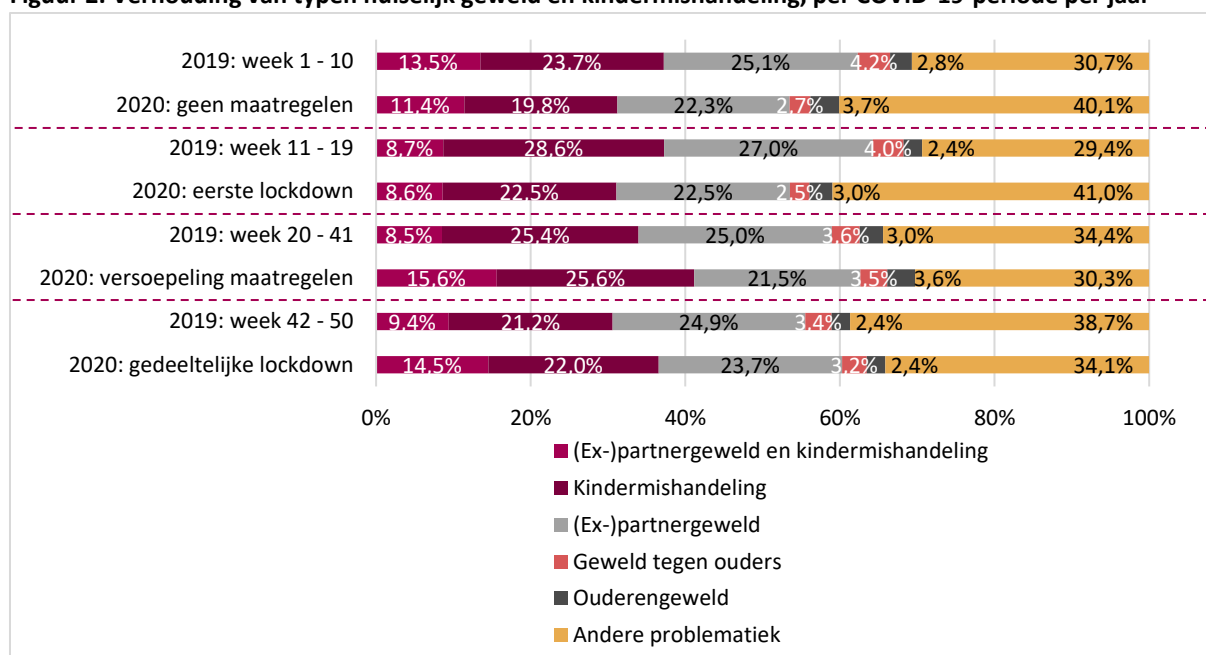
⁷ Voor 2020 zijn alle casussen en meldingen t/m week 50 verwerkt.

Over het algemeen is, behalve tijdens de eerste lockdown, het aantal casussen in 2020 lager dan in 2019. Voorafgaand aan de eerste lockdown is het aantal casussen ten opzichte met diezelfde weken in 2019 in totaal met 3 procent gedaald. Daarentegen is het aantal casussen tijdens de eerste lockdown toegenomen met 10 procent toegenomen. Met de versoepeling van de maatregelen en tijdens de gedeeltelijke lockdown nam het aantal casussen af met respectievelijk 5 en 6 procent. In tegenstelling tot het aantal casussen nam het aantal meldingen voorafgaand aan de eerste lockdown toe. Dit zou verklaard kunnen worden door de verbeterde Meldcode per 1 januari 2019, waardoor professionals op grond van hun professie de plicht hebben een melding te maken bij Veilig Thuis in het geval van een (vermoedelijke) huiselijk geweldsituatie. Net als voor de casussen, nam ook het aantal meldingen tijdens de eerste lockdown toe. Mogelijk hebben in deze periode meer mensen een melding gemaakt rondom eenzelfde situatie van huiselijk geweld. Vanaf deze periode heeft er namelijk ook een verschuiving plaatsgevonden van beroepsmatige naar niet-beroepsmatige melders.

De vermoedelijke aard van huiselijk geweld en kindermishandeling

De huiselijk geweld-meldingen worden geregistreerd onder zes verschillende typen huiselijk geweld. (Ex-)partnergeweld en kindermishandeling is als één categorie beschouwd wanneer dit samen in een casus voorkwam. De andere categorieën betreffen kindermishandeling, (ex-)partnergeweld, geweld tegen ouders (onder 65 jaar) door hun kinderen (tot 23 jaar), ouderengeweld (boven 65 jaar) en andere problematiek⁸. Figuur 2 geeft de verhouding van de verschillende vormen van huiselijk geweld weer in 2019 en 2020 per periode van de COVID-19-maatregelen.

Figuur 2. Verhouding van typen huiselijk geweld en kindermishandeling, per COVID-19-periode per jaar⁹

2019: Missende waarden 1-10: 61,2% (N = 339); 11-19: 49,8% (N = 250); 20-41: 30,6% (N = 377); 42-50: 17,8% (N = 83)

2020: Missende waarden 1-10: 24 % (N = 129); 11-19: 19,2% (N = 96); 20-41: 11,4% (N = 134); 42-50: 15% (N = 64)

⁸ Wanneer meerdere vormen in een casus voorkwamen, is daar als volgt mee omgegaan: (ex-)partnergeweld en kindermishandeling (1) als één categorie gaat boven kindermishandeling, kindermishandeling (2) gaat boven (ex-)partnergeweld, (ex-)partnergeweld (3) boven geweld tegen ouders, geweld tegen ouders (4) boven ouderengeweld, en ouderengeweld (5) boven andere problematiek (6).

⁹ Voor de analyses zijn alle gegevens in 2019 en 2020 tot en met week 50 verwerkt.

Uit de figuur komt naar voren dat, ook al voorafgaand aan de COVID-19 uitbraak, het aandeel van de verschillende vormen van huiselijk geweld in de COVID-19 periodes van elkaar verschillen in vergelijking met 2019. Voorafgaand en tijdens de eerste lockdown is het aandeel casussen waarin vermoedelijk (ex-)partnergeweld en/of kindermishandeling heeft plaatsgevonden ten opzichte van dezelfde periodes in 2019 minder vaak is geregistreerd. Geweld tegen ouders nam in deze periodes ook af (e.g. tijdens de eerste lockdown 2,5% versus 4,0% in 2019). Vanaf de periode waarin de maatregelen werden versoepeld wordt een tegenovergesteld patroon zichtbaar. Gelet op de vermoedelijke vormen (ex-)partnergeweld en/of kindermishandeling wordt zichtbaar dat het aandeel casussen in deze periodes zijn toegenomen (e.g. in de periode waarin de maatregelen werden versoepeld 62,7% versus 58,9% in 2019). Andere problematiek nam in deze periodes af. De categorie ouderengeweld laat in 2020 weinig noemenswaardige veranderingen ten opzichte van 2019 zien. Als gevolg van lege registraties zijn de bevindingen voorlopig en dienen met voorzichtigheid te worden geïnterpreteerd.

Onderzoekers: Veroni Eichelsheim, Anne Coomans, Arjan Blokland, Steve van de Weijer, Sjoukje van Deuren, Meintje van Dijk
Contactpersoon: Veroni Eichelsheim | VEichelsheim@nscr.nl | 06 4137 8828

NSCR

De Boelelaan 1077
1081 HV Amsterdam

Postadres

Postbus 71304
1008 BH Amsterdam

T 020 598 5239

E nscr@nscr.nl

www.nscr.nl

Het Nederlands Studiecentrum Criminaliteit en Rechtshandhaving (NSCR) is onderdeel van de institutenorganisatie van de Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek (NWO).

